

Koordinace rodinných dávek

Koordinace dávek v invaliditě

JUDr. Jana Komendová, Ph.D.

Program přednášky

1. Koordinace rodinných dávek

- Vymezení rodinných dávek a účel jejich poskytování,
- Úprava koordinace rodinných dávek,
- Uplatnění základních principů koordinace,

2. Koordinace dávek v invaliditě

- Invalidita jako sociální událost,
- Úprava koordinace dávek v invaliditě,
- Uplatnění základních principů koordinace

Účel poskytovaných rodinných dávek

- Rodinná dávka dle č. 1 nařízení 883/2004 - všechny věcné nebo peněžité dávky určené k vyrovnání rodinných výdajů.
- Vyloučení záloh na výživné a zvláštních dávek při narození dítěte a dávek při osvojení dítěte
- Rozdíl od dávek v mateřství, jejichž účelem je zajištění péče v těhotenství a po porodu a náhrada příjmu z výdělečné činnosti v důsledku narození dítěte

Úprava koordinace rodinných dávek

- Primární právo
- Smlouva o EU čl. 3 odst. 3
  - Jedním z cílů Unie je podpora sociální spravedlnosti a ochrany, rovnost mužů a žen
- Listina základních práv Unie čl. 24 práva dítěte
  - Děti mají právo na ochranu a péči nezbytnou pro jejich zdravý vývoj
- Listina základních práv EU čl. 33 odst. 1 ochrana rodiny
  - právní, hospodářská a sociální ochrana rodiny

Úprava koordinace rodinných dávek

- Sekundární právo – nařízení Evropského parlamentu a Rady 883/2004/ES o koordinaci národních systémů sociálního zabezpečení
- Kapitola 8 čl. 67 a nasl.
- Zaměření zejména na případy souběhu nároků na dávky z více členských států

Pravidla přednosti poskytování dávek

- Rodinné dávky poskytované během stejné doby stejným rodinným příslušníkům dle předpisů více členských států
  - a) U dávek poskytovaných více než jedním členským státem z různých důvodů.
    1. nároky přiznané z důvodu zaměstnání nebo samostatně výdělečné činnosti
    2. nároky přiznané z důvodu pobírání důchodu
    3. nároky přiznané z důvodu místa bydliště

Pravidla přednosti poskytování dávek - pokračování

- Rodinné dávky poskytované během stejné doby stejným rodinným příslušníkům dle předpisů více členských států
- b) U dávek poskytovaných více než jedním členským státem ze stejných důvodů
1. Nároky přiznané z důvodu zaměstnání nebo samostatně výdělečné činnosti – místo bydliště dětí, podpůrně, tam kde je to vhodné nejvyšší dávky (rozdělení nákladů na dávky,
  2. Nároky přiznané z důvodu pobírání důchodu – místo bydliště dětí, podpůrně tam kde je to vhodné nejdelší doba pojištění nebo bydlení podle kolidujících předpisů
  3. Nároky přiznané z důvodu bydliště - místo bydliště dětí

Dávky v invaliditě a účel jejich poskytování

- Invalidita jako sociální událost – dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který způsobuje pokles pracovní schopnosti (schopnosti výkonu výdělečné činnosti) fyzické osoby
- Důsledky invalidity do sociální sféry jednotlivce,
- Dlouhodobý charakter dávek - mají nahrazovat příjem, kterého nemůže být dosaženo výdělečnou činností, nebo pokles příjmu v důsledku poklesu pracovní schopnosti

Dělení států dle úpravy invalidity

- Státy typu A – výše dávek v invaliditě nezávisí na trvání dob pojištění nebo bydlení. Rozhodující je účast na pojištění v době vzniku invalidity
- Státy typu B – Vznik nároku na dávku v invaliditě a její výše závisí na době účasti na pojištění. Není rozhodující, zda se osoba v okamžiku vzniku invalidity účastnila na pojištění

Uplatnění základních principů koordinace

Uplatňují se všechny základní principy koordinace:

1. Zákaz diskriminace na základě státní příslušnosti,
2. Sčítání dob pojištění,
3. Uplatnění právních předpisů jednoho členského státu – modifikace
4. Výplata dávek do ciziny